

مطالعه‌ی اثر بازدارندگی برخی گیاهان دارویی و اسانس آن‌ها به روش سوآب پنبه - ای و دیش پک

هدی ساجدی مهر^۱، مجید عزیزی^{۲*}، سیده فائزه تقی زاده^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد

۲- استاد دانشگاه فردوسی مشهد

۳- دانشجوی پسادکتری دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

خسارت‌های اقتصادی در تولید محصولات کشاورزی، ناشی از عوامل محدودکننده‌ی زیستی و غیر زیستی بوده. علف‌های هرز از مهم‌ترین عوامل محدودکننده‌ی زیستی هستند که علاوه بر کاهش عملکرد، رقابت با گیاه اصلی در مصرف آب و مواد غذایی، بر کیفیت محصولات کشاورزی نیز تأثیر گذار هستند. بنابراین شناسایی گونه‌های گیاهی دارای پتانسیل علف‌کشی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است تا بتوان از ترکیبات آن‌ها به عنوان یک عامل مدیریتی جدید و ایمن‌تر در کنترل علف‌های هرز استفاده کرد. این پژوهش در قالب دو آزمایش مجزا به منظور غربالگری اثر هفت گیاه دارویی و معطر بر جوانه زنی و رشد گیاهچه‌ی کاهو به دو روش دیش پک و کاتان سوآب انجام شد. از بذر کاهو به عنوان گیاه مدل استفاده شد. نتایج نشان داد گیاهان دارویی و معطر میخک‌هندی و گل‌های ریحان گونه‌ی (*Ocimum gratissimum*)، از قوی‌ترین گیاهان بازدارنده‌ی رشد ساقه‌چه و ریشه‌چه‌ی بذور کاهو در روش دیش پک هستند. براساس نتایج آزمون سوآب پنبه ای، اسانس دارچین و زنیان به طور کامل از رشد ریشه‌چه و ساقه‌چه‌ی بذور کاهو جلوگیری نمود. اسانس گیاهان مورد بررسی به طور میانگین رشد طول ساقه‌چه را بیش از ۷۵ درصد و رشد طول ریشه‌چه را بیش از ۸۴ درصد کاهش دادند. اسانس ریحان گونه‌ی (*Ocimum gratissimum*)، باعث کاهش بیش از ۹۰ درصد طول ساقه‌چه و ریشه‌چه شد. در مجموع می‌توان اظهار نمود که از ترکیبات این گیاهان دارویی می‌توان در کنترل علف‌های هرز در یک سیستم کشت ارگانیک بهره مند شد.

واژه‌های کلیدی: علف‌کش طبیعی، علف هرز، گیاهان دارویی بازدارنده‌ی رشد

* نویسنده مسئول: دکتر مجید عزیزی؛ azizi@um.ac.ir